

सम्पादकीय

औपचारिकतामा सीमित

सार्वजनिक बिदासहित नेपालमा पनि १२९औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवस बिहीबार मनाइएको छ। राजनीतिक परिवर्णनको उत्सवकै रूपमा मनाइँदै आएको अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसमा यस पटक पनि सडक प्रदर्शन, अन्तर्रक्रिया र सार्वजनिक बहस भए। श्रमिकहरूको हक अधिकारकै बारेमा सरोकारवालाहरूले चिन्ता जनाएका छन्। यो विवासको औचित्य नै श्रमिकहरूको हक अधिकारलाई सघन बनाउनु हो। सन् १८८६ को मे महिनामा अमेरिकी श्रमिकहरूले दैनिक ८ घण्टा काम, ८ घण्टा आराम र ८ घण्टा मनोरञ्जनको माग राखेर प्रदर्शन गरेका थिए। प्रदर्शनका क्रममा गोली चल्यो, सरौं प्रदर्शनकारीको ज्यान गयो। यद्यपि, दैनिक १६ घण्टासम्म मजदुरहरूले काम गर्दै आएकामा यो प्रदर्शनपछि ८ घण्टाको कार्य समय निर्धारण भयो। संसारभर अहिले ८ घण्टाकै कार्य समय निर्धारित छ। त्यसैले, अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवस संसारभर मनाइँदै आएको छ।

कतिपयले श्रमिक दिवसलाई समाजवादी अभियन्ताहरूको अभियानसँग जोडेर प्रचार गर्दैन्। उनीहरूको मतअनुसार समाजवादी कार्यदिशा बोलेहरूले श्रमिक दिवस र उनीहरूको दैनिक कार्य अवधिबारे वकालत गर्दै आएका छन्। यदि समाजवादीहरूकै ऐन्डा मान्ने हो भने पनि नेपालमा यो दिवस अर्थोरूप छ किनकि नेपालको सविधानको प्रस्तावनाले नै समाजवाद उन्मुख समाजको कल्पना गरेको छ। संदृष्टिकै कुरा छाडेर तथ्यहरूमै आधारित हुँदा पनि श्रमिकको आवाज देशको सबमन्दा बलियो र शक्तिशाली आवाज हुनुपर्छ किनकि देश चल्ने मूल लिङ्गिन नै श्रमिक बनिसकेका छन्। सरकारी तथांकहरूको अनुसार कुल गार्हस्थ्य उत्पादन (जीडीपी)मा सेवा यस क्षेत्रको योगदान ६२ दशमलव ४३ प्रतिशत छ। जीडीपीको दोस्रोमा कृषि २४ दशमलव १२ प्रतिशत र तेस्रोमा उद्योग १३ दशमलव ४५ प्रतिशत छ। कहीं वर्षअधिसम्म कृषि क्षेत्रको योगदान सबैमन्दा बढी थियो।

मुलुकको दुलो जनसंख्या कृषि क्षेत्रमै थियो तर परम्परागत कृषि प्रणाली भक्तिएर आमनायरिक सेवा र मजदुरी क्षेत्रिक तीव्र रूपले तानिएका छन्। देशभित्र पनि बढ्दो उद्योग व्यवसाय, भौतिक पूर्वाधार निर्माण जस्ता क्षेत्रमा मजदुरी गर्नेको संख्या बढिरहेको छ। शहरीकरणले कृषकलाई मजदुरमा रूपान्तरित गरिरहेको छ। त्यसैले, श्रमिक दिवसलाई विशेष रूपले सम्झन जरूरी छ। श्रमिकहरूको कल्याणलाई जोड दिएर नीतिगत व्यवस्था मिलाउन आवश्यक छ। तर, अहिलेसम्म यो दिवसलाई औपचारिकताका निरित मात्र मनाउने गरिएको देखिएन्छ।

समाजमा बेला-बखत बहस उठ्ने गर्दै, शिक्षा र राजनीतिलाई कसरी अलग गर्ने? हन पनि शिक्षा र राजनीतिलाई एउटै विषयमा उल्लेख गर्नु हैँदैन। शिक्षा र राजनीतिक एक रथका २ पांगा होइनन्। यी २ बीच निकै भिन्नता छ। फट्ट हैंदा, विद्यालयदेखि उच्च शिक्षासम्म राजनीति व्याप्त छ। अब भाष्य नै सुधानुपर्ने देखिएको छ।

शिक्षाले मानिसको अन्तर्राजान उजागर गर्ने र मानिसलाई प्रशस्त उज्ज्वले मार्ग निर्देशन गर्दै, जसको परिणामस्वरूप त्यो देश र समाज अनि राजनीतिमा अम्लूप र गतिशील परिवर्तन आउँदै। शिक्षाको व्यक्ति र समाजसंग अन्तरस्वन्ध बुन्दू भने समाजद्वारा नै राजनीति संचालन हुने गर्दै। त्यसैले, असल राजनीति र राजनीतिज्ञका लागि शिक्षाले ढूलो महत्त्व छ। शिक्षाविनाको राजनीति अर्थीनै हुन्दू भने विकसित राजनीतिमा बौद्धिक समाजको आवश्यकता हो। बौद्धिक समाज शिक्षाविना कल्पना गर्न सकिन्दैन।

राजनीतिक हस्तक्षेपका कारण नेपालमा शैक्षिक गतिविधि स्वतन्त्र रूपमा संचालित हुन सकेका छैनन्। शिक्षालाई राजनीतिमा मिसावट गरिन्दै शैक्षिक गतिविधि नै प्रभावित भइरहेका छन्। विद्यालयदेखि विश्वविद्यालयसम्म पठनपाठन होइन, राजनीतिक गतिविधि हुन्दून, जसको दुर्भाग्यो ओंकार संस्थाहरूले खिन्ने थलै वन्न संकरेका छैनन्। शिक्षा त ज्ञानको ज्योति हो। शिक्षाले व्यक्ति र समाजलाई अंग्यारोवाट उज्ज्वलोतर्फ लैजाने क्षमता बोकेको हुन्दू। राजनीतिक गतिविधि रहेहो त्यो हो, जसले देश र समाजलाई राज्यको नीतिविधि रहेहो त्यो हो। राजनीतिको मूल उद्देश्य भनेको जनता, समाज र देशलाई आर्थिक साथै सामाजिक उन्नति, प्राप्तितर्फ लैजानु हो तर अहिले राजनीति शिक्षण संस्थामा बढी हुने गरेको पाइन्छ।

राजनीति गर्नेहरूले आफू नेतृत्वमा पुग्न शिक्षण संस्थालाई बढी प्रयोग गरेको पाइन्छ। आजभोलि राजनीति भनेवितको शिक्षा संस्था पनि परिवर्तन हुन वालेको छ। अहिलेको अवस्था हेर्ने हो भने, गुणस्तरीय शिक्षा हासिल गर्न जिताउन गर्ने जानुपर्दू भन्ने भाष्य सिजना भएको छ, जुन सरापार गलत हो।

सरकारी र निजी छुट्टियाउने बहानामा सरकारी विद्यालयलाई कमजोर देखाउन थालिएको छ। सरकारी विद्यालय भनेको राजनीतिमा गर्ने ठाउँ भन्ने भाष्य सिजना गर्न शिक्षित वर्ग नै देखिएको छ।

पछिल्लो समय शिक्षक, शिक्षिकामार्थि कालोमोसो दल्ले, कुर्पिट गर्नेजस्ता घटनाहरू देखिएका छन्, जुन विद्यार्थी राजनीतिको विकृत रूपसमेत हो। हालो देशमा प्रत्येक क्षेत्रमा राजनीतिको प्रत्यक्ष प्रभाव भएकाले राजनीतिकर्मीहरू एक कुशल, सम्युक्त रिम्मेवार तथा असल भन्ना नागरिक बनेतर्फ प्रेरित गर्नेखालको शिक्षा आजको आवश्यकता हो।

समयको मागअनुसार शिक्षाको विकास र विस्तार गर्न राजनीति कोन्विट हुनुपर्ने हो। नेपालको सन्दर्भमा राजनीति भनेको हडताल, नारावाजी, जलुस, वन्द र अनशन जस्ता नकारात्मक कुरा मात्र हुन भन्ने पाइन्छ। राजनीतिलाई एक फोरेरी खेलका रूपमा हेर्ने गरेको पाइन्छ, जुन गलत हो। राजनीति भनेको ताफैमा एक विज्ञान हो। हामीले राजनीतिलाई रामोर्चा अव्ययन-अनुसन्धान गर्च्यै भन्ने हामीले यसको महत्त्व बढ्ने छौं। साच्चै भन्ने हो भने, राजनीतिमा

असल राजनीतिका लागि शिक्षा

अब राजनीतिको नाममा आतंक फैलाएर शिक्षामा हास आउने वातावरण अन्यथा गरिन्दै। परम्परागत प्रवृत्तिबाट माथि उठेर समस्याको निकास खोली देखिन्छ...

अगलेस

● अप्सरा गौतम

नेपालको साक्षरता दर ७६ दशमलव ३ प्रतिशत पूँगोको छ। विस्तारै शिक्षामा भएको विकासले गर्दा देशको राजनीतिका व्यवस्थामा पनि परिवर्तन आइहेको छ। पचाहाती व्यवस्थाको अन्त्य, वहदलीय व्यवस्था, गणतन्त्र व्यवस्था यो सबै शिक्षाको विकासका कारण नै राजनीतिमा भएको परिवर्तन हो तर, हालो देशमा राजनीतिमा गर्ने भन्ने कम शिक्षित छन्।

अब विकास गर्नका लागि राजनीतिक मूल्य, मान्यतामा परिवर्तन ल्याउन युवा वर्गले राजनीतिमा प्रवेश गर्नुपर्छ। साथै, मानिसहरूलाई राजनीतिका नकारात्मक पक्ष मात्र होइन, सकारात्मक पक्ष पनि देखाउन र बुझाउनुपर्छ। विद्यार्थीले कस्तो गुणस्तरको अपेक्षागती गर्ने भन्ने आजको समस्याको खोली देखिन्दै।

व्यावारिक र नियमित आचारप्रथाको व्यवस्था कार्यान्वयन गरिनुपर्छ। राजनीतिकमीहरूले आफ्नो अधिकार र कर्तव्यको अन्तरालाका कारणले राजनीतिमा गर्ने तीव्रीले उमीहरूको भूमिका हुन्दू। जहाँवाट शिक्षामा हस्तक्षेपको राजनीति गर्नुपर्छ भन्ने आजको अन्तरालाई निस्तुसाहन गर्न देवा पुँछ। शिक्षामा समस्याको खोली देखिन्दै।

“समृद्ध नेपाल : सुखी नेपाली”को सपना साकार आपार दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न साधन, स्रोत सम्पन्न व्यवस्थित शिक्षा हुनुपर्छ। राजनीतिले शिक्षा नीति बनाउने र देशलाई विश्वसामु एक नमुना राष्ट्र बनाउन राजनीतिकर्मीको अहं भूमिका रहन्दू। राजनीतिमा आउने विकासी र विसंगतिलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि समस्मैत शिक्षणको अहं भूमिका रहन्छ...

राजनीति गरेर शैक्षिक वातावरणलाई तहसनहस बनाउने जोसुकैलाई अनुशासनको दायरामा ल्याउने तथा सार्वजनिक बहसकारसमेत गर्ने नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने हुँदू।

‘समृद्ध नेपाल : सुखी नेपाली’को सपना साकार आपार दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न साधन, स्रोत सम्पन्न व्यवस्थित शिक्षा हुनुपर्छ। राजनीतिले शिक्षा नीति बनाउने र देशलाई विश्वसामु एक नमुना राष्ट्र बनाउन राजनीतिकर्मीको अहं भूमिका रहन्दू। राजनीतिमा आउने विकासी र विसंगतिलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि समस्मैत शिक्षणको अहं भूमिका रहन्दू।

शिक्षण संस्थामा आबद्ध शिक्षकदेखि उच्च प्राधिकारिकहरूले विद्यार्थीको पठनपाठनलाई केन्द्रमा राखेर नीति, नियम, योजना निर्माण र कार्यान्वयन गरिनु अतिआवश्यक छ। सबैको कार्यदक्षताको मूल्यांकन गर्दा विद्यार्थीले हासिल गरेको उपलब्धिस्तरलाई प्रतिस्पर्धी श्रम बजारमा खपतका आधारमा प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्छ। अब राजनीतिका नाममा आतके फैलाएर शिक्षामा आउने वातावरण अन्य गरिनुपर्छ। परम्परागत प्रवृत्तिबाट माथि उठेर समस्याको निकास खोली जरूरी देखिन्दै। समिधान, मुलुकको क्षमता र वालवालिकाल

कोशी लगानी सर्वेलन

युवालाई उद्यमशीलतामा लाग्न प्रधानमन्त्रीको आग्रह

मध्यान्ह संवाददाता
विराटनगर, १८ वैशाख

प्रधानमन्त्री के पी शर्मा ओलीले
नेपालमा लगानीका लागि उपयुक्त
वातावरण रहेकाले ढुक्क भएर लगानी गर्न
स्वदेशी र विदेशी लगानीकर्तालाई आग्रह
गरेका छन्।

कोशी प्रदेश सरकारद्वारा आयोजित कोशी लगानी सम्मेलन, २०८२ को विहिवार उद्घाटन गर्दै प्रधानमन्त्री ओलीले अनेक हिसावले जुनसुकै क्षेत्रमा नेपालमा लगानीका निम्नि उपयुक्त वातावरण रहेकाले आन्तरिक र बाह्य लगानी परिचालनमा ध्यान दिन प्रशासनिक क्षेत्रलाई पनि आग्रह गरे ।

‘पूर्वाधार निमोण भइसकेको समय
भएकाले ढुक्कले लगानी गर्न सक्नुहन्छ ।
लगानीका लागि सरकारका तर्फबाट कैनू
समस्या पर्न दिइन्न । कोशी प्रदेश पूर्वाधार
विकास र सडक सञ्चालनसँग जोडिएको
छ । लगानी गरेर उत्पादन बजारमा लाने
समयसम्म एसियालीस्टरको छ लेनको पूर्व

पश्चिम राजमार्ग हामी बनाइसक्छौं। हामी कच्चा पदार्थ पनि त्याउन सक्छौं। त्यसकारण हरेक क्षेत्रमा नयाँ नयाँ सम्भावनाहरूलाई हामीले पहिलाउन सक्छौं', प्रधानमन्त्री ओलीले भने 'देशमा सामान त्याउन र लान

पर्यटकीय क्षेत्रका साथै सगरमाथासहित विभिन्न हिमाल र जडिबुटीहरुको थलो कोशीका जनता शिक्षित र मेहनती छन् । त्यस कारण पनि यहाँ लगानीको प्रचुर सम्भावना रहेको छ, ।

प्रधानमन्त्री ओलीले उद्यमशीलता दशक मनाउन सकिए रोजगारी दशक सफल हुने उल्लेख गर्दै भने, 'म युवाहरुलाई भन्न चाहन्छु, जागिरको खोजीमा नभौमैतरिनुस, उद्यमशीलतामा लाग्नुस । त्यसका लागि सोच, तालिम र सहयोगमा सरकारले साथ दिन्छ ।' प्रधानमन्त्री ओलीले विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथालाई सगरमाथाकै नामबाट विश्वमा ब्राइंडड गर्न आग्रह गर्दै 'माउन्ट एभरेस्ट' भनिरहन नपर्नेमा जोड दिए ।

प्रधानमन्त्री ओलले अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठनको मान्यताअनुसार श्रमको सम्मान दिन तथा रोजगारादाता र श्रमिकवीच संवादका साथै ट्रेड युनियन अधिकारको रक्खाका लागि नेपाल सरकार स्पष्ट रहेको पनि लगानीकर्तालाई अवगत गराए ।

भारतबाट थप ६ सय मेगावाट विद्युत् आयात

काठमाडौं/मस- ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयको विशेष पहलमा भारतवाट आयात हुँदै आएको ६०० मेगावाट विद्युतको समयावधि अब विहान २ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म कायम गरिएको छ। यसअधि यो समय विहान ६ बजेदेखि साँझ ५ बजेसम्म

बिहारदाख थप भएका छ । बिहान ६ बजदाख साख ५ बजसम्म
उक्त निर्णयसँगै अब औद्योगिक सीमित थियो।

नदी तथा खोलानालामा पानीको बहाव बढेसँगै देशभित्रै जलविद्युत उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि भएको भए तापनि, औद्योगिक मागालाई पूरा गर्न भारतवाटको आयात अझै अपरिहार्य हरेको प्राधिकरणको भनाइ छ। मन्त्रालय, प्राधिकरण र मन्त्री खडिकाको व्यक्तिगत सक्रियतामा गरिएको यो कूटनीतिक पहलबाट औद्योगिक क्षेत्रलाई सहज रूपमा कार्य सञ्चालन गर्न सहयोग पुग्ने विचारणा गरिएसै छ।

लगानीमैत्री वातावरणबाट
आर्थिक सुरक्षि : चेस्बर

काठमाडौं/मस- नेपाल
चेम्बर अफ कमर्सले श्रमिक

वर्गको सुरक्षा, लगानीमैत्री वातावरण मार्फत आर्थिक समदृष्टि हासिल गर्नुपरेन्मा जोड दिएको छ । १ सय ३६ औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवस, मे १ अथार्त अन्तर्राष्ट्रिय मजदुर दिवसको अवसरमा चेम्बर सम्पुर्ण श्रमजीवीको हकहित र अधिकारको पक्षमा रहेको जनाएको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले श्रम सम्बन्धी हकलाई पनि मौलिक हकका रूपमा व्याख्या गरेको भन्नै चेम्बरले सामाजिक सुरक्षा कोषलाई अझै प्रभावकारी बनाउनुपरेन्मा जोड दिएको छ श्रम सम्बन्धी ऐन नियमहरूमा समय सापेक्ष सुधार र संशोधन गर्नुपरेन्मा भन्नै चेम्बरले रोजगारदाता र श्रमिकीचको पारस्परिक सम्बन्धले नै उत्पादन र उत्पादकत्व बढ्ने एवं समग्रमा दिगो आर्थिक विकास गर्न सकिने उल्लेख गरेको छ । चेम्बरले श्रमिकको स्वास्थ्य सेवालाई सहज र प्रभावकारी बनाउन समेत

उर्लाबारी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

उर्लाबारी, मोरडङ

कोशी पद्मेश ब्रेपाल

बोलपन्न स्वीकृत गर्ने आशयको सम्बन्ध

6 66

बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

(सचिवा प्रकाशित मिति: २०८३/०९/१५)

प्रयोजनका लागि सम्बन्धित सबै बोलपत्रदाताहरुको जानकारीका लागि ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।			
सूचना नं	आयोजनाको नाम	स्वीकृत फर्म	क्षेत्र अंक (मू.अ.कर. सहित)
URL-Pavingblock-Ward5-W-NCB-28-081/82	Construction of Paving Block at Milijuli Marga,Ka, Udyog Banijya Sanghpaschim, Balbhadra Marg Urlabari-5, Morang	B.R.T. Inframatic, Biratnagar-1, Morang	45,93,142.87/-
URL-Beautification-Ward5-W-NCB-27-081/82	Urlabari-5 Pushpnagari Saunadaryikaran, Morang	Dhanyawi Engineering Construction and Solution Pvt. Ltd. Sundarharicha-6, Morang	98,63,931.40/-